

Jog & Fegyver

A jelen cikk elsősorban a kereskedőknek szól, de engedélyügyi és szabálysértési előadók számára is hasznos és tanulságos olvasmány lehet.

Az állítólagos szabálytalanságok

A történet a következő: a hivatalos iratok szerint az egyik fővárosi lőfegyverekkel is kereskedő cégnél (egy héten belül minden kereskedelmi egységénél) ellenőrzést tartott a rendőrhatalóság és az alábbi - jegyzőkönyvbe foglalt - szabálytalanságokat állapította meg:

- I. Oly módon történt gáz-riasztó fegyver, illetve vadászpuska-váltócső értékesítése, hogy a megszerzési engedélyen szereplő személy nem személyesen jelent meg az üzletben az átvételre.
- II. A készleten szereplő lőszer számát nem egyeztetett a nyilvántartó könyvben szereplő adatokkal és a nyilvántartó könyvet naponta nem zárták le.
- III. Az ellenőrzés során az üzletben több közbiztonságra különösen veszélyes eszközt találtak, melyek nem hozhatók kereskedelmi forgalomba, illetve olyan személyeknek adtak el bilincset, akik vásárlásra nem voltak jogosultak. Ezen kívül elektromos sokkolót és teleszkópos fémbotot hoztak belföldi kereskedelmi forgalomba.

A fentiek (az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999 (XII. 28.) Korm. rendelet 10. §-ba ütköző, közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés, valamint az Sztv. 141. § (1) bek.-be ütköző, lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés) miatt a rendőrhatalóság az üzlet vezetőjét 100.000 Ft (20 nap közérdekű munkára vagy 60 nap elzárásra változtatható) bírság megfizetésére kötelezte, a 2 darab elektromos sokkolót, a 7 darab kézi bilincset, a 8 darab teleszkópos fémbotot és az 54 darab gázsprayt elkobozta.

Tárgyalás szükséges

A cég tulajdonosa részletesen indokolva kifogást jelentett be a döntés ellen, kimutatva azt is, hogy miből származik lőszerfajtánként az eltérés (bontott dobozokból történő kiszóródás, kirakatban levő lőszeres, számolási hiba stb.). Tekintettel arra, hogy ez eredményre nem vezetett, bírósághoz fordult. A szabálysértési hatóságnak a kifogás után még módja lett volna megváltoztatni a határozatát, de valamilyen okból nem kívánták akceptálni az észérveket. A bíróság részletes és indokolt végzésével a szabálysértési határozatot hatályában fenntartotta. Ekkor kértük a tárgyalás megtartását. Meg hát azért is, mert ha jogerőre fut ez a döntés, akkor a kereskedő nemcsak a pénzbírság összegét és a lefoglalt cikkeket veszítheti, hanem a kereskedési engedélyét is. Fontos tudni, hogy szabálysértési ügyben a bíróság a szabálysértési hatóság határozatát csak akkor változtathatja meg a tárgyalás mellőzésével, ha jogszabálysértést észlel (itt volt ugyan jogszabálysértés, de az eljáró bírósági titkár azt nem észlelte). Ezzel együtt voltak olyan részei is az ügynek, mely okirati, illetőleg tanúbizonyítást tett szükségessé, ami csak tárgyaláson lehetséges.

Arra mindenképpen fel kell hívnom a figyelmet, hogy ez egy egymenetes ügy. Itt nincs másodfok, felülvizsgálat és egyéb. Szabálysértési ügyben egy határozatot hoz a bíróság, ami ellen nincs helye fellebbezésnek és a kihirdetéssel jogerőssé válik. Egy szakmai hiba már nem korrigálható másodfokú eljárásban.

Megoldás

A nem kevés rendőri leleménnyel összeállított feladványt - ügyfelem kiváló együttműködésével - az alábbiak szerint oldottuk meg.

- I. A cég eljárás alá vont vezetője (a továbbiakban kereskedő) becsatolta az értékesített gázriasztó fegyver megszerzési engedély és a nyilvántartó könyv fénymásolatát, valamint becsatolta a meghatalmazást is, továbbá becsatolta a meghatalmazottnak a gáz-riasztó fegyver tartására vonatkozó engedély fénymásolatát. Ezzel gyakorlatilag bizonyítottuk, hogy a vásárlót a kereskedő kétséget kizáróan azonosította, hiszen a vásárló adta le a megszerzési engedélyt és a meghatalmazást a boltban, amikor a - pillanatnyilag készleten nem levő - gáz-riasztó fegyvert megrendelte. A meghatalmazott nemcsak saját magát igazolta, hanem azt is, hogy ilyen eszköz tartására jogosult. Ebből következik - álláspontunk szerint -, hogy a kereskedelmi egységben szabályszerűen jártak el. A jogszabály nem követeli meg, hogy

csak és kizárólag az engedélyes vegye át a fegyvert, még a lőfegyvert sem. A vásárlási engedély benyújtása és annak a kereskedő általi befogadása után a fegyverrel (lőfegyverrel) a megszerző rendelkezik. Annak adhatja át, akinek ugyanilyen engedélye van. (Ide azért írom kell egy személyes élményről. Büntetőeljárás során már nekem is adott ki nyomozóhatóság olyan gáz-riasztó fegyvert, aminek a lefoglalását megszüntették, de védencem még le volt tartóztatva. Nekem meg gáz-riasztóra nincs engedélyem. Pisztolyra, puskára van, erre nincs. Mit lehet ilyenkor tenni? Természetesen átvettem, jól elzártam, és amikor védencem szabadult, megkapta. Tanulság: csak a hatóság tévedhet.) Ugyanez a helyzet állt elő a váltócső esetében is azzal, hogy a váltócső - a rendőrhatalóság állításával ellentétben - nem engedélyköteles, hanem csak bejelentés köteles lőfegyver fődarabnak minősül. Ez azt jelenti, hogy bárki, aki lőfegyvertartási engedéllyel rendelkezik, bármikor megbízhat más engedéllyel rendelkező személyt, hogy részére váltócsövet (betétcsövet) vásároljon.

- II. A lőszerrel kapcsolatban némiképpen másként alakult a helyzet. A kereskedő bemutatta a „hivatalos” lőszernyilvántartó könyvének másolatát (készítette: a SZIKRA Lapnyomda 1965-ben), de ez teljesen felesleges volt. Feltettük a kérdést, hogy a 14/1991 (X. 31.) BM rendelet miként szabályozza a lőszernyilvántartás vezetését. Az egyértelmű, hogy a nyilvántartásokat naponta le kell zárni. Ez azonban milyen nyilvántartásokra vonatkozik? Csak azokra, amiket a BM rendelet melléklete tartalmaz. A BM rendelet melléklete tartalmazza az összes okmány- és nyomtatványmintát, amit a lőfegyverekkel kapcsolatban kitölteni vagy vezetni kell. Lőszer-nyilvántartás pedig a mellékletben nincs, tehát ilyen nyilvántartást nem kell vezetni. A rendőrhatalóság csak azoknak a nyilvántartásoknak a szabályszerű vezetését ellenőrizheti, amit a jogszabály tartalmaz. Természetesen minden kereskedő vezethet lőszernyilvántartást, sőt célszerű is vezetnie, hogy tudja miképpen alakul a készlete és ki tudja szolgálni a vevőit, de ehhez a nyilvántartáshoz kizárólag a kereskedőnek van köze, ezt a rendőrhatalóság nem ellenőrizheti, mert ezzel túllépi a jogszabály adta kereteket.

(Már egy korábbi cikkemben idéztem, hogy mit követ el, aki hivatali hatáskörét túllépi, azzal visszaél, stb., és azt is, hogy milyen büntetést ír elő erre a Btk.)

- III. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközök vonatkozásában a korábban hatályban volt jogszabály alapján kellett eljárni, tekintettel arra, hogy az első tárgyalás is a tavalyi év

közepén volt. Itt a már értékesített eszközökre vonatkozóan elsősorban azt kellett bizonyítani, hogy az üzletekben szabályszerűen jártak el. Ezt elsősorban tanúbizonyítással oldottuk meg. Az üzletekben dolgozó alkalmazottak részletesen és szakszerűen elmondták, hogy milyen szolgálati igazolványokat fogadhatnak el közbiztonságra különösen veszélyes eszközök értékesítésekor, valamint elmondták azt is, hogy az eszköz átvevője és a számla kifizetője (akinek az adatai a számlákon szerepelnek) nem szükségszerűen esnek egybe. Ennek oka, hogy a kisebb rendőrőrsök számára sok esetben polgárőr-egyesületek és alapítványok biztosítják az anyagi eszközök pótlását, illetve beszerzését.

A rendőri ellenőrzés nyilvánvalóan közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek tartotta a teleszkópos tükörtartó botot, kiemelve, hogy legalább háromszor annyi teleszkópos nyelet találtak, mint tükröt, következtetésük arra vonatkozott, hogy ezek a teleszkópos botok tehát ütőeszköznek minősülnek.

Álláspontunk arra szorítkozott, hogy mivel a tükrő törékeny és a nyele nem, szükségszerű, hogy ez utóbbiból van több az üzletek készletében és nem fordítva.

A jogerős ítélet

A bíróság a két tárgyalási nap után hozott jogerős ítéletében megállapította, hogy:

Az eljárás tárgyát képező közbiztonságra különösen veszélyes eszközök nem vitásan az eljárás alá vont személy által működtetett üzletben, azaz nyilvános helyen voltak, de mivel az üzlet ilyen eszközök forgalmazásával foglalkozik, ezért a szabálysértés elkövetése az üzleten belül fogalmilag kizárt.

A 115/1991 (IX. 10.) Korm. rendelet végrehajtásáról szóló 14/1991 (X. 31.) BM rendelet 6. § (3) bek. szerint nyilvántartást csak lőfegyver értékesítése esetén kell vezetni, tehát nem vonatkozik az eljárás alá vont személy által forgalmazott gáz-riasztó fegyverekre. Ugyanezen rendelet 8. § (2) bek. d) pontja szerinti nyilvántartások között nem található lőszernyilvántartás, amelynek szabálytalan vezetését az eljárás alá vont terhére rótták.

A bíróság ezen túlmenően megállapította, hogy a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök értékesítése szabályszerűen történt és a váltócső meg nem engedélyköteles, így aztán az eljárást megszüntette és a lefoglalt eszközöket kiadni rendelte.

Ügyvédi vélemény

Az eljárás indítása számomra koncepciózusnak tetszett. Gyakorlatilag öt munkanapon belül mindegyik üzletet teljes egészében átvizsgálták, mindent megnéztek, de arra nem adtak időt, hogy a kereskedő a helyszínen leellenőrizhesse, hogy ha hiányzik valamelyik lőszerfajtából 3 darab, akkor az most hol is lehet (naná, hogy a polc mögött a padlón, de ezt nem lehetett megnézni). Jellemző és visszatérő momentum egyébként a lőszer ellenőrzése, hiszen a lőfegyverekkel nagy gond nem lehet, nincs olyan sok, hogy hibázni lehessen, de ahol több alkalmazott is van, ott hátha valami nem stimmel. Kiderült, hogy nem is kell stimmelni, mert olyan, hogy lőszernyilvántartás nincs is. A közbiztonságra különös eszközökkel történt szabálysértéssel nem foglalkozott túl sokat a bíróság, hiszen ilyen eszközök forgalmazásával foglalkozó üzletben nem lehet ezt a szabálysértést elkövetni. A fegyver esetében pedig a vevő azonosítását követeli meg a jogszabály, nem pedig a személyes átvételt.

Dr. Bokros Gábor

ügyvéd